

Wprowadzenie

„Umiejętność komunikowania się stała się w dzisiejszym świecie towarem,
za który gotów jestem płacić więcej niż za jakikolwiek inny”

John D. Rockefeller

Pandemia COVID-19, konflikty międzynarodowe i międzyludzkie w ramach krajów, wzrastające oczekiwania otoczenia wobec przedsiębiorstw, często niejasne przepisy prawne, jeszcze bardziej skomplikowane, gdy firmy działają w otoczeniu międzynarodowym... można mnożyć czynniki składające się na szeroko rozumiane warunki funkcjonowania współczesnego biznesu. W 2019 i 2020 r. świat się zatrzymał... wyłoniły się nowe trendy dla współczesnego biznesu, wcześniej niedostrzegane, niekonieczne. To co było niekonieczne jeszcze rok, dwa lata temu, teraz wykreowało nowe potrzeby i nowe możliwości. Nie oznacza to oczywiście rozwiązania wielu poprzednich problemów, ale zmienia się ich waga, kontekst postrzegania. W dalszym ciągu trudne jest definiowanie potrzeb rynku oraz zarządzanie współczesnym przedsiębiorstwem, które coraz częściej obecne jest na wielu międzynarodowych rynkach. Nie ułatwia tego fakt istnienia różnic kulturowych i odmiennych, często zmieniających się przepisów prawa. Postępująca zmienność otoczenia zmusza firmy do ciągłych analiz, stałego doskonalenia siebie, poszukiwania szans i niwelowania słabości, aby przetrwać albo osiągnąć powodzenie na rynku. Poza realizacją własnych celów, współczesne przedsiębiorstwa muszą realizować cele społeczne i środowiska naturalnego. Wciąż wzrasta rola przedsiębiorczości i innowacyjności w zarządzaniu współczesnym biznesem w warunkach turbulentnego i wielokulturowego otoczenia.

Ta wieloaspektowość pokazana w nowej „covidowo-ekonomiczno-społecznej” perspektywie jest istotą opracowania pt. *Współczesne trendy biznesu międzynarodowego*. Opracowanie naukowe ma na celu ukazanie różnych perspektyw w zarządzaniu współczesnym biznesem i jest rezultatem prac dziewiętnastu interdyscyplinarnych autorów, którzy prowadzą własne badania naukowe i uczestniczą w seminariach i konferencjach międzynarodowych, popularyzując wyniki tych badań. Poszerzone rezultaty swoich badań prezentowali między innymi podczas III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Badawczej w obszarze Zarządzania,

Ekonomii, Marketingu i Socjologii w perspektywie wielokulturowości w dniu 27 kwietnia 2021 r. oraz na VI Międzynarodowym Seminarium Naukowym Współczesne trendy bezpieczeństwa biznesu międzynarodowego w dniu 1 czerwca 2021 r. w Kijowie. Wydarzenia te organizowane były między innymi przez Centrum Współpracy Naukowo-Badawczej: Polska-Ukraina, Ługański Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Starobielsku, Studenckie Koło Naukowe ManageTeaM, Katedrę Grup Dyspozycyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego, Polski Państwowy Uniwersytet Republiki Białoruś, Uniwersytet Ekonomiki i Handlu w Połtawie, Akademię Ekonomicznych Nauk Ukrainy. Inspiracją i powodem do współpracy stał się projekt NAWA dotyczący wymiany bilateralnej naukowców na lata 2020/2021*.

Na zaprezentowany w monografii materiał składa się czternaście opracowań Autorów z Polski, Ukrainy i Białorusi o tematyce: przedsiębiorczości, kariery, innowacyjności, internacjonalizacji przedsiębiorstw, roli partnerstwa publiczno-prywatnego w aktywizacji współpracy naukowo-techniczno-innowacyjnej, specyfiki formułowania i realizacji strategicznych priorytetów bezpieczeństwa i rozwoju Euroregionu, polityki gospodarczej wybranych krajów w odnowie niektórych regionów, dziedzin życia, dziedzin społeczno-ekonomicznych i współpracy gospodarczej w ramach danego kraju i na arenie międzynarodowej. Poruszono także temat cech współczesnego migranta zarobkowego z Ukrainy w Polsce, wyzwań dla współczesnego marketingu, a także szans i barier rozwoju bankowości islamskiej w gospodarce globalnej.

Opracowania zostały napisane w językach: polskim, angielskim, ukraińskim i rosyjskim, co jest zamierzeniem celowym dla popularyzowania wyników badań nie tylko w Polsce i dla pomnażania rezultatów owocnej współpracy międzynarodowej. Pan Profesor Viachelsav Chebotarov z Ługańskiego Narodowego Uniwersytetu im. T. Szewczenki w Starobielsku w Ukrainie przyczynia się w istotny sposób do ciągłego rozwijania tej współpracy i włączania w jej ramy nowych partnerów z obszaru nauki, biznesu i samorządów. Składam serdeczne podziękowania.

Beata Glinkowska-Krauze

* Nr umowy PPN/BUA/2019/1/00058/U/0001.

Передмова

На рубежі двадцятих-тридцятих років ХХІ сторіччя світова економіка й інституціональне середовище увійшли в якісно новий стан. Визначальними чинниками таких трансформаційних перетворень стали різке падіння цін на вуглеводневі енергоносії, пандемія COVID-19, дезінтеграційні процеси в рамках Європейського Союзу, а також національно-соціальні зміни в Афганістані. Ці чинники, прямо та опосередковано, визначатимуть тренди світової економіки в рамках майбутніх кількох десятиліть.

Є підстави відмітити і такий аспект. Сукупність цих чинників підтверджує й одночасно істотно актуалізує проблематику крос-культурних (мульти-культурних) комунікацій в бізнесі та суспільному житті, яка у 2016 році була визначена головною сферою співпраці кафедри менеджменту Лодзінського університету і кафедри економіки, маркетингу та підприємництва Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ) і заснованого на їх базі Центру науково-дослідного співробітництва Польща – Україна.

До уваги шановних читачів пропонується вже третя колективна монографія, яка видається за результатами такої співпраці. Окрім цього успішно проведено три міжнародні науково-практичні конференції; шість семінарів – почергово в Україні та Польщі; опублікована окрема монографія з питань сучасного менеджменту та цикл статей в провідних європейських журналах, котрі висвітлюють тематику крос-культурної взаємодії; здійснено ряд освітніх проєктів у рамках викладання навчальних дисциплін для студентів і магістрантів Польщі та України, країн Європи, Азії та Африки; здобуто перемогу престижному польсько-українському проєкті Національної агенції академічних обмінів NAWA Республіки Польща та Міністерства освіти і науки України за темою «Національні ділові культури Польщі та України: вдосконалення науково-практичних основ співпраці на європейських і світових ринках».

Дане видання має цілий ряд принципових нововведень. У ньому з використанням окремих напрацювань крос-культурної взаємодії як глибинної теоретико-методологічної бази розглядається цілий ряд інших – похідних

явищ і процесів економічного і соціального характеру. У дослідженнях за-сновників зазначеного польсько-українського співробітництва взяли участь й інші авторитетні учасники з Республіки Білорусь, Краківського та Вроцлавського університетів, Полтавського університету економіки і торгівлі. До наукових пошуків досвідчених вчених долучилися докторанти, магістранти та студенти обох країн.

Від імені всіх авторів монографії не можу не висловити і таке. Ця монографія, як і всі попередні відмічені розробки, дуже багатою чому стала можливою завдяки величезній науковій та організаційній діяльності Голови Центру науково-дослідного співробітництва Польща – Україна, відомого вченого і менеджера освітньої сфери Польщі, професора Лодзінського університету пані Беати Глінковської-Краузе.

*Вячеслав Чеботарьов**

* Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, маркетингу та підприємництва Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ), заступник Голови Центру науково-дослідного співробітництва Польща – Україна, Visiting professor Лодзінського університету (2016–2020 рр.).